

Katoliški GILAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Polletna naročnina L. 2.000

Letna naročnina L. 4.000

Letna inozemstvo L. 5.000

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXVI. - Štev. 37 (1319)

Gorica - četrtek, 19. septembra 1974 - Trst

Posamezna številka L 100

Zamujeno poslanstvo? Portugalska odhaja iz Afrike

Ni dolgo od tega, kar je Rai-Tv v svoji mladinski oddaji prenašala slovenski film »Kekec«, ki je posnet po zadnji zgodbi pisatelja Vandota. Dalj časa pa smo sledili nadaljevanjem, prav tako v mladinskih oddajah Rai-Tv, filmane povesti Toneta Seliskarja Bratovščina Sinjega galeba, v italijanski »Il gabbiano azzurro«. Seliskarjevo delo, kot je televizija sporočila ob koncu nadaljevanke, je izšlo tudi v italijanskem knjižnem prevodu.

Pozornost Rai-Tv do slovenskega kulturnega ustvarjanja je bila za slovenske gledalce italijanske televizije na Primorskem, to — in onstran meje, nedvomno prijetno presenečenje, četudi je dozdej izšlo le nekaj slovenskih del, prevedenih v italijanski; v zadnjem času Kosovelovi »Poeste e Integrali« ter trinajst slovenskih pesnikov z izbrano poezijo, izdanih v Trstu v prevodu Jolke Milič; v Ljubljani pa je izšel prevod Prešernovega Krsta pri Savici oz. »Il battesimo presso la Savizza«, v prevodu Tržačana Franca Husu iz Rima.

Toda primeri so še vedno osamljeni, nekaj takih prevodov seveda ne more svetlu predstaviti slovenskega književnega ustvarjanja ter slovenskega življenjskega in kulturnega okolja, tako da prav tu na Primorskem doživljamo bolj ali manj iste predsode s strani naših italijanskih sodeželanov in pogosto še velik del naših načitanec verjame v neko »slovensko« malopomembnost, neobglenost, itd. Celotni naši narodni buditelji menijo, da morajo odreševati slovensko zaprtost z neprestanimi prevodi iz tujih slovstev, a pri tem pozabljajo iskati, prevajati in izdajati slovenske kulturne stvaritve v italijanski in drugih jezikih.

Ob prevodu Kosovelove poezije v italijanski so številni naši tarnali o premajhnem zanimanju tukajšnjih italijanskih kulturnih krogov. Seveda niso pomislili, da utiranje poti neki kulturi, potem ko je bila sto let odrinjena, preganjana in omaloževana, ne more priti kar čez noč, zlasti še, če smo se prej sami malo trudili, da bi preko javnih občil poročali o njej.

Zadnje čase je led mogoče prebit, toda spoznanje, da je na Primorskem vsak kulturni ustvarjalec domač, najsi piše italijansko ali slovensko, nikakor še ni prodrlo.

Toda lahko bi bilo bolje, tako da bi prav naš prostor pridobil posebno poslanstvo v posredovanju kulturnih dobrin med slovenskim in italijanskim svetom, ali še dalj, med vzhodom in zahodom, saj delovnih moči prav tu na Primorskem menda ne manjka.

Da celo zavzetost enega samega človeka naredi lahko ogromno, dokazujejo prevodi dr. Ferdinand Kolednika, ki se neutrudno trudi za prevod slovenskih del v tuje jezike. Če se ne motim, je bilo nekje objavljeno, da je Jurčičev »Jurij Kozjak« izšel v okoli petdesetih prevodih, med drugim tudi v kitajščini, vietnamsčini, japonsčini, abesinsčini itd. Isti prevajalec je oskrbel prevod Finžgarjeve Dekle Anke v nemščino pod naslovom »Die Magd Anka«, ki je izšel pri založbi Josef Hebel v Regensburgu v Nemčiji leta 1959, ter leto pozneje roman pod svobodnim naslovom »Izток — Roman um Justinian und Theodora«, pri isti založbi v prevodu iste osebe. Ze poprej je bil dr. Kolednik oskrbel prevod Terčeljeve povesti Vozniki v francoščino; izdala L'École Paris 1953 pod naslovom »Les Charcoliers«. Portugalsko ministrstvo za šolstvo pa je portugalski prevod Jurija Kozjaka uvrstilo med šolsko branje.

Da slovenska knjiga včasih najde kar sama pot v tuje izdaje, dokazuje roman Kaplan Klemen, ki je izhajal kot podlistek na Koroškem in je bil kot knjiga prvič izdan v nemškem prevodu kot »Kaplan Klemens« pri Volks-Buehgemeinschaft plan Luzernu leta 1955. Po nemškem je bil prirejen tudi španski prevod »El Capelan«, ki je izšel leta 1961 pri založbi Louis de Caralt v Barceloni.

Na Primorskem, vsaj po zadnji vojni, pa je bila celo kaka osamljena pobuda redka, ko bi se morali še posebej truditi za razumevanje, katero se najprej izkaže na kulturnem polju, v pravi informaciji, v enem in drugem jeziku.

Mnogi še vedno sanjajo, kako naj bi Trst ponovno pridobil svoje mesto v evropskem in mednarodnem dogajanju. Toda kako bi posredoval v evropskem dogajanju, ko niti svojih nasprotij še ni uspel rešiti?

Kljub vsemu pa je bilo zadnje čase opaziti, da se kulturni evropski svet zanima tudi za ustvarjanje v zamejstvu, za kulturne in narodnostne razmere ter za odnose med narodnostmi, ki na tem območju živijo. Zanimanje so pokazali med drugim celo v Moskvi.

M.N.

Upravičen in neupravičen strah

V sredo 11. in v četrtek 12. septembra je bila nenavadno stroga kontrola na obmejnih blokih z Jugoslavijo in tudi izredna kontrola milice na vseh cestah. V petek smo razumeli, zakaj. V četrtek je namreč obiskal Jesenje predsednik Tito in imel tam važen govor. Obravnaval je razna vprašanja jugoslovske gospodarske in socialne politike. Toda v zunanem svetu so zbudile največjo pozornost njegove izjave, da so na jugu Jugoslavije, na Kosovem in v Črni gori, odkrili organizacijo nove komunistične partije, naklonjene Sovjetom. Tito je dejal, da so pristaši nove stranke razpolagali z obilico denarja in propagandnega materiala, ki je bil tiskan zunaj države. Tudi vodilni ljudje nove stranke da so zunaj Jugoslavije.

Tito ni pojasnil, katere države so bile povezane z ustanavljanjem nove komunistične partije, vendar se splošno govori, da so bile to Rusija in nekatere njene satelitske države.

Ob razkrinkanju te nove stalinistične zarote so zaprli več desetih oseb, znanih komunistov, ki jih skrivaj sodijo v Peči na Kosovem. O tem procesu se še nič ne ve, ker je še zmeraj v tajnosti.

Naslednje dni so nekateri časopisi poročali o velikih vajah sovjetskih čet na Madžarskem, ki se bajé vršijo na mejah z Jugoslavijo.

STRAH SLOVENSKE PARTIJE

Slovenska partija ni smela ostati manj budna, kot so njene sorodnice na jugu. Zato je morala odkriti tudi na Slovenskem kakega sovražnika. In res ga je odkrila. Naloga, da to sporoči javnosti, je zadelo Mitjo Ribičiča. Ta je v nedeljo 8. septembra na zborovanju v Stavbah pri Litiji na Dolenjskem pokazal »velikega sovražnika«, ime mu je klerikalizem. Dejal je Mitja Ribičič:

»V takem delovanju proti vrednotam socializma in proti samoupravnemu sistemu je še posebej sumljivo tako imenovano ognjiščarsko gibanje, vzpostavljanje nekakšne katoliške akcije... Z vsemi sredstvi bomo preprečili, da bi se v socialistični družbi pojavil in organiziral kakršenkoli samostojen center političnega odločanja v imenu ljudi. Tudi cerkev tu ne more imeti nobenih privilegijev...«

Ko smo te besede slišali po radiu in potem brali v Delu, smo ugibali, kje vidi ta novi strah Mitja Ribičič. Pojasnilo je prišlo v ponedeljek 16. septembra zvečer, ko je ljubljanska televizija poslala v svet novico, da so izvedli preiskavo v uredništvih in pravnih prostorih Družine v Ljubljani in Ognjišča v Kopru. O teh preiskavah so ljudje že prej nekaj govorili. Sedaj je prišla uradna izjava. V tej izjavi trdijo, da so odkrili razne nepravilnosti pri upravi in prikrivanje dohodkov. Poleg tega, da so odkrili tudi »sovražno« literaturo.

Doba po zadnji svetovni vojni je poleg drugega prinesla s seboj padeč raznih malikov in mitov. Med te lahko štejemo tudi nekatere stvarnosti, ki so v preteklosti postale mit velikih evropskih držav, in sem spada prav kolonializem. Velika Britanija, Francija, Belgija, Holandska so druga za drugo začele izgubljati tla v nekdanjih kolonialnih imperijih. Indija, Indokina, severna in centralna Afrika, premnoga azijska in oceanska otočja — vse te dežele so postale samostojne in vstopile v OZN. Tudi Španija je v tej dobi izgubila glavnino svojih še malo preostalih prekomorskih posestev.

Le Portugalska je do nedavnega ostala edina kolonialna sila naših dni in to prav v nekdanjem pomenu besede. Dežela, ki je že od petnajstega stoletja začela s kolonialnimi naseljevanji in osvajanji od Azije in Afrike pa pozneje tja do Amerike, ni hotela popustiti niti za ped in se sploh ni zmenila za nova znamenja časov. Ko je to delala, je pravzaprav Luzitanija le dobesedno sledila mitu svoje nekdanje veličine in se vsa prejšnja štiridesetletja do naših dni napajala v vrelcih Salazarjeve retorike in njemu sledeče Caetanove nič manj trde roke. Totalitarna oblast pač ni imela posluha za klic časa in za vključitev svoje dežele v novo evropsko in svetovno stvarnost. Vse to pa se je Portugalski bridko maščevalo, saj jo je izoliralo za dolga obdobja in ji tako odvzelo možnost naglega razvoja vzporedno z ostalimi evropskimi sosedi.

Že pred leti je sicer Lizbona izgubila nekatere ključne postojanke. Tu imamo v mislih predvsem mesto Goa, ki ji ga je Indija z vojaško silo odvzela in s tem načela ne več trdno in monolitno portugalsko kolonialno posest. Kljub temu da je na vzhodu izgubila to starodavno mesto, je še do danes ohranila nekatere postojanke na

Minister Andreotti pride v Nabrežino

Prihodnjo nedeljo, 22. t. m., pride v Nabrežino vojni minister Andreotti. V vasi bodo ob 10. uri odprli novo orožniško postajo in minister bo pri tem navzoč.

Slovenska skupnost in politična kriza

V zvezi s polemičnimi notami, ki si jih v zadnjem času izmenjujejo stranke levega centra na deželni ravni, posebej DC in PSI, je Slovenska skupnost po globoki preučitvi celotnega dogajanja, izdala posebno poročilo, v katerem je med drugim rečeno, da bo občni zbor Slovenske skupnosti moral temeljito analizirati politični položaj na deželni ravni in na tržaški pokrajinski ravni. Globoka kriza, ki je zajela nekatere stranke levega centra, predstavlja namreč veliko oviro pri uresničevanju sporazuma, ki ga je Slovenska skupnost podpisala s strankami levega centra, s katerimi že eno desetletje sodeluje v okviru tržaške pokrajine, tržaške občine in devinsko-nabrežinske občine. Potrebna je objektivna in globoka proučitev političnega stanja in izbira najprimernejše politične poti, da bo tako Slovenska skupnost lahko čimbolj zvesto in primerno ukrepala za doseg vseh tistih narodnostnih, socialnih in ekonomskih pravic, ki jih zamejski Slovenci terjamo že vso vojno dobo. Slovenski skupnosti so pravice Slovencev primarne važnosti, zato zahteva od strank levega centra, da opustijo besedičenje in se predajo delu za konkretizacijo sporazumov, ki so jih podpisale.

Posebej stranke, ki sestavljajo deželni odbor, se morajo čimprej temeljito soočiti s slovensko problematiko, saj niso v času enega leta napravile dejanske niti koraka za rešitev odprtih slovenskih vprašanj. Posebno je tu kričeč primer Beneške Slovenije, kjer naši rojaki bijejo svoj veliki osvobodilni boj za ohranitev na svoji zemlji.

Slovenska skupnost, je nadalje rečeno v poročilu, pričakuje od strank levega cen-

tra v okviru tržaškega pokrajinskega odbora in tržaškega občinskega odbora, da objektivno in primerno rešijo vse predloge, ki so bili načelno sprejeti v okviru pogajanj strank levega centra in Slovenske skupnosti. Gre med drugim za uporabo slovenskega jezika v javnosti, dosledno uvajanje dvojezičnosti, primerno zastopstvo v javnih ustanovah, namestitve Slovencev v javne urade, za takojšnje prenehanje razlašanja slovenske zemlje itd.

Vsa ta vprašanja bodo zastopniki Slovenske skupnosti odločno postavili v ospredje na bližnjem preverjenju s strankami levega centra v tržaški pokrajini. Od uresničenja teh predlogov bo odvisno v glavni meri nadaljnje zadržanje Slovenske skupnosti do strank levega centra.

Abesinski cesar je moral odstopiti

Pretekli teden je Abesinija doživela zgodovinski dan, ko je vojska odstavila starega cesarja Haile Selasieja. Primorski Slovenci ga poznamo iz časov italijansko-abesinske vojne leta 1935, ko ga je Mussolini pregnal iz države. V njem smo videli žrtev fašističnega nasilja, kot smo takrat bili tudi mi.

Med zadnjo vojno se je Haile Selasie vrnil na prestol in vladal svojo državo po starih načinih. Vojska s tetm ni bila zadovoljna, ker si je želela več napredka v državi. Začeli so se nemiri, ki so jih sprva povzročili študentje, potem pa še vojaki. Ti so kamen za kamnom rušili cesarsko diktaturo in jo dokončno zrušili v četrtek 4. septembra, ko so odstavili 82-letnega cesarja. Sedaj ne vedo, kaj naj naredijo z njim: ali naj ga postavijo pred sodišče ali naj ga izženejo.

Daljnem vzhodu. Sem spada gotovo kitajsko mesto Macao, ki je še vedno v portugalskih rokah. Izgleda, da se Maovi Kitajski nič kaj posebno ne mudi Kitajski »osvoboditi« zelo plodonosnega mesta, saj prinaša tudi ljudski republiki velike gospodarske koristi.

Položaj pa se je korenito spremenil letos, ko je gen. Spinola strmoglavil libonski diktatorski režim Marcela Caetana in vzpostavil demokratično vladavino. Notranja preureditev je nujno zahtevala tudi preureditev odnosov s prekomorskimi ozemlji, ki jih je prejšnji režim smatral za enostavne dele »metropolitanskega« ozemlja. Treba je bilo iskati novih načinov in prijemov, s katerimi naj bi se skušali vzpostaviti odnosi z odvisnimi deželami, kot so zlasti Mozambik, Angola ter sedaj že samostojna Gvineja-Bissau in Kapverdski otoki.

NOVI PROBLEMI AFRISKIH LJUDSTEV IN NJEGOVA BODOČNOST

Že leta in leta so v portugalskih kolonijah zelo živa osvobodilna gibanja afriškega prebivalstva, ki se borijo za doseg neodvisnosti. To velja še posebej za Angolo in Mozambik. Prav zadnje čase se prav v slednji deželi plejejo poskusi za dialog z Lizbono, ki je že načelno pristala na podelitev samostojnosti afriškim kolonijam. Pri tem je seveda cela vrsta problemov, ki jih ne bo mogoče kar čez noč rešiti. Več kot štiri stoletja pa so le predolga doba, da bi lahko v nekaj mesecih temeljito preosnovali neko še nerazvito in zatirano družbo iz skoraj suženjskega stanja v državni narod. Revolucionarji in pristaši osvobodilnih front (zlasti Frelimo) so naravno nestrpni, vendar so vprašanja včasih prehuda za takojšnjo rešitev. Tega se sedanja libonska vlada zaveda. Hoče doseči pravi mir, ki bi lahko zagotovil domačemu prebivalstvu vsaj elementarne življenjske pogoje. Tak mir pa ni lahko dosegljiv. Henry Kissinger je nekje zapisal, da je mir, osnovan na mitu sovražnika le premirje. Portugalska vlada noče doseči le nekakega premirja, ki bi temeljilo na stalnem iskanju ravnovesja z nasprotnikom, temveč dati nove in trdne temelje tem afriškim deželam.

Pri tem moramo tudi beležiti trdovratnost belih portugalskih naseljencev, ki se krčevito upirajo vsaki spremembi in nočejo slišati o portugalskem umiku. Prav Lourenco Marques, prestolnica Mozambika, je bila v zadnjih dneh pozorišče hudih spopadov in sovražnih dejanj ter manifestacij belcev-kolonov, ki se bojijo nove stvarnosti. Zdi se, da so jim v tem stale ob strani razne rasistične bližnje dežele, kot Južna Afrika ali Rodezija, ki bi rade izkoristile sedanja trenja v svojo korist.

Toda zgodovina ne gre nazaj. Kolonialna doba je že davno za nami, tlačna ljudstva pa iščejo novih poti. Zalostno je le, da se marsikdaj znajdejo ti novi narodi politično in družbeno nepripravljeni in nezreli, ker jim nekdanji kolonialni režimi niso dali možnosti razvoja. Odtod potem nova razočaranja in premnogokrat zgrešena in nedemokratična usmeritev teh vlad, ki postanejo lahek plen v rokah zvodljive propagande kakve velesile.

Študijski dnevi v Dragi: Problem slovenstva

Gallusova turneja po Ameriki

Ceprav je bilo v soboto 7. in nedeljo 8. septembra zelo veliko slovenskih prireditelj, je bila vendar Draga dobro obiskana. Sovpadala je celo nedeljska procesija, tako da dobršen del ljudi, ki je bil na Opčinah, ni mogel priti. Vendar se kljub temu ni poznala odsotnost, dejansko je bil prostor, ki je določen za zborovanja, enako zaseden kot druga leta. Na vsak način pa v prihodnje ne sme biti toliko prireditelj na isti dan. Študijske dneve je res težko premikati, ker prihajajo nanje iz tako različnih krajev, saj so bili letos udeleženci iz Kanade, iz USA, iz Francije, iz Nemčije, iz Jugoslavije in seveda posebno iz zamejstva: s Tržaške, Goriške, Koroške, iz Slovenske Benečije in iz Kanalske doline. V tako različnih državah je težko obvestiti, da niso študijski dnevi prvo soboto in nedeljo v septembru.

UVODNA BESEDA

V soboto je bil slovesni začetek študijskih dni. V pozdravnem govoru je predsednik prof. Jože Peterlin poudaril, da se zbiramo že deveto leto v Dragi in je nato poudaril tri osnovne misli: manjšinski konferenci v Ohridu in v Trstu sta potrdili narodnost kot veliko dobro, mimo katere ni mogoče. Zato se vračamo k slovenstvu. Druga misel je bila, da nas ni 50 milijonov, ampak da smo sorazmerno majhen narod in zato ne smemo nikogar odpisati, naj živi še tako daleč od nas. In tretja misel je bila, da opravlja Društvo slovenskih izobražencev v Trstu svojo zgodovinsko vlogo s tem, da vse leto razmotriva o vprašanih slovenstva in jih potem v Dragi v zaključni fazi znova pretresa ali pa jih Draga nakaže za vse leto.

UDELEŽENCI V DRAGI

Drage so se udeležili častni zastopniki, tako jugoslovanski konzul g. Kosor, namesto generalnega konzula g. Trampuža, ki je odsoten. Dalje je prišel deželni odbornik za finance g. Sergio Coloni, ki je zadolžen tudi za manjšinska vprašanja pri deželni vladi. Pokrajinskega predsednika dr. Zanettija je zastopal ing. Milan Sosič. Navzoč je bil dr. Drago Stoka, deželni svetovalec. Nato je predsednik pozdravil predstavnike tiska prosvetnih organizacij.

Za tem je pozdravil še predavatelje na letošnjih študijskih dnevih in zaželel vsem, da bi se kar najbolje počutili.

POZDRAV ZASTOPNIKA DEŽELE IN POKRAJINE

Za predsednikom je spregovoril g. Sergio Coloni, ki se je najprej zahvalil za povabilo na študijske dni, nato pa je v daljšem razmišljanju govoril, kako naj tolačimo narodnost in kakšni naj bodo odnosi med večino in narodno manjšino. Poudaril je, kako morajo manjšinska vprašanja reševati ljudje dobre volje in kako bi človek, ki bi gledal na položaj slovenske manjšine pred leti in danes, ne verjel, kaj vse se je spremenilo. Nato je omenil manjšinsko konferenco v Trstu ter je poudaril, da je dolžnost večine, da vsaj postopno rešuje manjšinska vprašanja. V zvezi s tem je tudi pristavil, da je manjšinska konferenca v Trstu nudila priložnost za prvi uradni sestanek med vodstvom italijanske manjšine v Jugoslaviji in deželno upravo. Poudaril je, da ni važno, kako velika je manjšina, ampak je važno, da manjšina je.

Za g. Colonijem je pozdravil zborovalce tudi ing. Milan Sosič v imenu predsednika pokrajine dr. Zanettija, ki ima največje zasluge, da je tržaška konferenca o manjšinah tako uspela.

Vse govore je odlično prevajala gđ. Učka Strekljeva.

PREDAVANJE DR. KREFTA

Za tem je nastopil prvi govornik na študijskih dnevih, namreč dr. Bratko Kreft, univ. profesor iz Ljubljane, član Slovenske Akademije znanosti in umetnosti. Naslov njegovega predavanja je bil *Slovenstvo in današnji čas*, toda predavatelju se je izoblikovalo v naslov Cankar in slovenstvo. Vendar je bil dr. Kreft tako širok, da ni ostal samo pri Cankarju, ampak je našel v slovenski zgodovini tista mesta, ko se je slovenski genij dvignil in našel svojo podobo.

Dr. Kreft je v svoji veliki razgledanosti po slovenski zgodovini spomnil na Brižinske spomenike, na slovenske kmečke upore, na Trubarja, na Prešerna in njegovo izročilo, na Levstika in njegov upor do napadalec, Na Bevka in njegovega Čedrnaca in končno na Cankarja, na vse

njegovo delo, na njegov odnos do slovenstva, ki je v najnovejši dobi potem rodil odpor v osvobodilni vojni. Bratko Kreft je bil jasen in zanesen. Ko je govoril o Leninu in Cankarju, se nekateri sicer niso strinjali, ker je bil tedaj drugačen čas kot je danes in je to prišlo do izraza tudi v debati, vendar je svoj namen dosegel v glavnem v tem, da je član Slovenske Akademije znanosti in umetnosti govoril o tistem ponosu, o tisti dvignjeni glavi, s katero je korakal naš človek skozi svojo sovražno zgodovino in vendar svoje identitete ni izgubil. Prav v tem je v Kreftovo predavanje bilo kot nalašč za zamejske Slovence.

NEDELJSKA PREDAVANJA

Nedelja je bil krasen dan. Gosti, ki so ostali v Dragi, so dovolj zgodaj vstali, tako, da je mariborski škof dr. Maksimiljan Držičnik, ko je somaševal s slovenskimi duhovniki, našel že vse zbrane na trati za poslopjem. G. škof je imel tudi zelo lepo pridigo, ki jo je navezal na svetniškega Slomška, kako je treba ostati zvest svojemu jeziku in svojemu narodu.

OKROGLA MIZA

Ob okrogli mizi o manjšinskih problemih so se potem zbrali deželni svetovalec dr. Drago Stoka, časnikar Bogo Samsa in prof. Samsa. Najprej je Bogo Samsa govoril o poteku manjšinske konference v Ohridu, katere se je sam udeležil in ki je bila pod okriljem Organizacije združenih narodov. Dr. Stoka je omenil pozitivne rezultate manjšinske konference v Trstu, ki je dala Slovincem priliko, da svoje probleme iznesejo pred širši svet. Prof. Pahor pa je poudaril, da ne zadoštujejo samo manjšinske konference, ampak da je potreben javen in demonstrativen protest v Rimu, kjer Slovencev sploh ne poznajo, proti zapostavljanju Slovencev. Nato je govoril še koroški zastopnik dr. Valentin Inzko o problemu Cerkev in slovenstvo. Predavatelj se je naslanjal v svojem govoru predvsem na razmere na Koroškem in je prikazal, kako so uveljavili slovenščino na sinodi.

Po teh referatih se je razvila obširna debata, posebno o predlogih prof. Pahorja. Izvenela je v to, da moramo biti Slovenci vedno budni, da moramo seznanjati naše sodržavljane na jugu s slovenskimi problemi, ker pogosto zanje oni sploh ne vedo, in kako moramo biti vedno samostojni in ne podrejeni na slovenskih prireditvah, tako z govori in kot s pesmijo.

SLOVENCİ PO SVETU

Popoldan se je začel z referatom o dr. Petra Urbanca o Socialni sliki kanadskih Slovencev. Predavatelj je v temeljitem referatu naslikal, kako žive Slovenci v Kanadi, kako marsikdaj celo več zaslužijo

kot domačini, kako so postali nekateri že kar milijonarji. Na drugi strani je omenil, kako vzdržujejo svoje fare, svoje prosvetne domove, svoje časopise, svoje šole in svoje hranilnice. Omenil je tudi, kako si kanadski Slovenci žele tesnejših stikov z zamejstvom.

Nato je govoril dr. Janez Zdešar, duhovnik iz Nemčije, o Slovincih v zapadni Evropi, posebno v Nemčiji, kjer sam deluje. Omenil je, da računata, da je danes v Nemčiji okoli 50.000 Slovencev, vseh Jugoslovancev pa okoli 450.000. Zahodna Nemčija je sploh s tujci nasičena. Slovence v splošnem Nemci cenijo kot delavce in kot ljudi. Vendar so ti brez državljskih pravic, plačujejo verski davek, pa nemška Cerkev ne skrbi zanje, tudi svojih verskih društev nimajo. Jugoslavija se trudi, da bi poskrbela za te svoje sezonske delavce. S splošnega narodnega vidika je izseljevanje škodljivo in predavatelj je bil mnenja, da je bolje, da tisti, ki morejo ostati doma, tam ostanejo, posebno pa se ne bi smele deliti družine, kajti to povzroča v mnogih primerih velike krize.

Po obeh referatih se je razvila zelo živahna debata, od tega, kdo naj gre v tujino, pa do ugotovitve, da Slovenci ne čelno opravljati težkih del. A zaključek je bil vendarle ta, naj bi se nihče ne odpravil od doma, ki ni prav prisiljen v to.

PRIČEVANJE AMERIŠKEGA SLOVENCA

Nazadnje je Ivo Sosič prebral še predavanje univ. prof. v Ameriki dr. Andreja Kobala o temi Kako sem se srečaval s slovenstvom. Profesor, ki je dosegel visoke časti v Ameriki, od generala do univerzitetnega profesorja, je na zelo ljubeznivo način povedal, kako mu slovenščina ni nikjer bila v oviro pri njegovi karieri. Nasprotno, vedno ga je dvigala, vedno mu je pomagala, in vsi, ki so ga srečali, so ga ljubeznivo pozdravljali, ko se je srečeval z njimi. Referat je pisan čudovito in je bil predokus njegovih Spominov, ki bodo izšli letos pri goriški Mohorjevi družbi.

NA SVIDENJE PRIHODNJE LETO

Pozno zvečer, ko je že legel mrak, so se študijski dnevi zaključili. Predsednik je poudaril, da bi jih ne mogli zaključiti lepše kot z mislimi, ki jih je nanizal v referatu dr. Kobal. Obenem je napovedal študijske dneve prihodnje leto za prvo soboto in nedeljo v septembru. Odbor bo spremljal misel, ki jo je dal eden od navzočih zdravnikov, da bi govoril o nataliteti slovenskega naroda, če bo le tema izvedljiva.

Ze v trdni noči se je razvijal pogovor v jedilnici in pred poslopjem. Sklenjena prijateljstva in znanstva so se krepila, a v vseh je dozorela misel, da se prihodnje leto spet srečamo v Dragi.

Kaj smo Slovenci dali Ameriki

Slovenski ameriški pisatelj Louis Adamich je Ameriko opisal kot »narod narodov«. V tem »narodu« so se uveljavili tudi Slovenci in svoje doprinesli za sedanjost veličino ZDA, samo da tega do nedavnega nihče ni vedel. Splošno se je mislilo, da so bili Slovenci v ZDA samo delavci in rudarji, kvečjemu majhni trgovci. Po zadnji vojni so pa prišli tja nekateri slovenski izobraženci, ki so hoteli preiskati, kako je pravzaprav bilo s Slovenci v ZDA. Med temi raziskovalci je zlasti prof. Edi Gobec. Ta je odkril neverjetne stvari glede Slovencev v Ameriki. Med drugim je dokazal tudi naslednje:

Slovenci so dali Chicagu prvega poklicnega kiparja; bil je to Leonard Volk, ustanovitelj in dolgoletni predsednik Chicaska akademije umetnosti; mož, ki je edini napravil maski obraza in rok umrlega predsednika Lincolna.

Slovenci so Ameriki poklonili pet škofov, med njimi Friderika Barago, ki bo po vsej verjetnosti prvi ameriški škof, ki ga bo Cerkev proglasila za blaženega.

Vsaj pet Slovencev je v ZDA doseglo čast generala, prav toliko jih je, ki so postali admirali ameriške mornarice.

V politiki je Slovencev cela vrsta. Najvišje se je povzpela Frank Lausche, ki je bil župan v Clevelandu in petkrat guverner v državi Ohio in zvezni senator v Washingtonu. Poleg njega je cela vrsta županov v drugih mestih, občinskih sve-

Koroški pevski zbor Gallus je konec meseca avgusta odpotoval na turnejo po Ameriki. O njegovem prvem nastopu v Bridgeportu smo prejeli daljše poročilo, ki nam ga je poslal Simon Kregar. Iz njegovega poročila povzemamo naslednje podatke. (Ured.)

Koroške pevce smo sprejeli na letališču Kennedy v New Yorku v ponedeljek, 26. avgusta, ob polpetih popoldne. Pevce je pozdravil rev. Alojzij Hribšek iz Bridgeporta in še drugi rojaki. Romanca Mikolič, v slovenski narodni noši, je izročila šopek rdečih nageljev gospej Marici Tischlerjevi, prvi pozdrav slovenske Amerike. Hitro smo obnovili stara prijateljstva in sklenili nova. Ta živi slovenski panj je šumel od veselja in sreče. Kar prekmalu je avtobus odpeljal Koroške prijatelje v Bridgeport.

Koncert v Bridgeportu je bil slovensko razkošje, kakršnega v tem delu Združenih držav nismo vajeni. Koncert je bil v cerkvi Sv. Križa. V lepem, novem svetišču, ki je bilo povezano s cerkveno dvorano v en sam veličasten prostor, se je zbralo blizu pet sto ljudi. Zbor je pel v koru za oltarjem, pod lesenim katedralnim stropom, ki je spominjal na naše slovenske strehe in dal pevce poseben okvir in dobro akustiko.

Dediščina dr. Franceta Cigana, ki je ustanovil pevski zbor Gallus, je zahtevna. Prof. Joško Kovačič, profesor glasbe in slovenščine na Celovski gimnaziji in Gallusov pevovodja, nas je s svojim širokim in vsestranskim znanjem, z močnim individualnim tolmačenjem narodnih pesmi, s posebno pažnjo na recitativu, z vodstvom in kot solist prepričal, da bo nje-

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

govo ime postavljeno v vrsto največjih tolmačev naših narodnih pesmi. Tako je naš koroški zaklad v dobrih rokah. S svojo živo prisotnostjo, s svojo mladostjo, z lepimi slovenskimi koroškimi obrazy so ti varuhi naših skrinj odprli zaklade, predramili naše srce, da se je vse predalo poslušanju. Z lepo povezanim sporedom pesmi, z izrednim recitativom in pod preciznim vodstvom so nam darovali preveč za naše izgublajoče se besede, in nas napravili za dolžnike, vsaj mene, za vedno. Poleg večno lepih Je na Dravce mehva, Rož, Podjuna, Zila in Nnav črzej jizaro so bili težki recitativi, Tomčeva Janičar in Kramolčeva Pesem o rojstvu. Solista sta bila Joško Kovačič in Janez Kampuš. V odmorih so igrali na kitaro, trobento in harmoniko. Z zborom so prišli trije slovenski duhovniki Peter Sticker, Jože Vošnjak in Vinko Zaletel. Dr. Franc Verbinc spremlja zbor za celovski radio.

V sredo so si pevci ogledali New York. Malo čez poldne smo prišli v slovensko cerkev na Osmi, kjer nas je sprejel župnik rev. Richard Rogan. Liga SA je priredila sprejem s kosilom. Za Ligo je govoril Simon Kregar.

V WASHINGTONU

V četrtek zvečer so Gallusovci imeli koncert v Washingtonu. Koncerta se je udeležil poleg avstrijskega poslanika tudi bivši guverner države Ohio Frank Lausche, ki je bil tudi več let senator. V nagovoru je ves navdušen povedal, da je ponosen, da izhaja iz znane Ribnice na Dolenjskem, ter poudarjal, koliko zaslug za ohranitev vernosti ter krščanske kulture naših staršev imajo prav cerkvene ustanove na Koroškem. Sad tega sta tudi naša letošnja dva novomašnika.

Naslednjega dne smo pred odhodom imeli sv. mašo v kapeli Brezjanske Marije

Najemnine v velikih mestih

Sviciarske banke so dognale, da znaša najemnina za srednje veliko stanovanje, ki obsega tri sobe, kuhinjo in kopalnico in ki se nahaja v rezidencnem delu mesta, naslednje vsote: Tokio 326.000 lir, Singapur 292.950, New York 265.000, Pariz 201.750, Düsseldorf 162.000, Sydney (Avstralija) 162.000, Zürich 160.000, Rio de Janeiro 157.000, Buenos Aires 153.000, Rim 130.000, Kopenhagen 107.000, London 104 tisoč, Milan 97.000, Madrid 91.000, Stockholm 90.000, Amsterdam 86.000, Bruselj 85.350, Beirut 72.000, Atene 68.000, Bombai (Indija) 39.000.

Najdražje mesto na svetu je torej Tokio, najdražje v Evropi je Pariz, najdražje v Italiji je Rim. Najbolj poceni stanovanja so pa v Bombaju.

v veličastni cerkvi Brezmadežnega spočetja, ki je tretja največja cerkev na svetu.

V CLEVELANDU

Središče dogajanj in doživetij ob tej turneji pa je bil Cleveland, ki je domovina desetstisočev naših rojakov.

Ce je bil sprejem in uspeh v Bridgeportu in v Washingtonu nad vse pričakovanje, je bilo v Clevelandu to še mnogo več. Saj si nismo predstavljali, da je v tem mestu slovenski živelj še tako povezan in dejaven. Počutiš se, kakor da si doma ob nedeljski maši ali na prireditvah; celo na ulici srečuješ, zlasti v slovenskih naseljih domače ljudi, ki se med seboj pogovarjajo v naši govorici. Ko jih vprašaš, odkod je njih rod, ugotoviš kmalu, da so tam ljudje iz vseh krajev Slovenije, torej »Slovenija v malem«.

Ze dolgo let ni bila velika dvorana Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue tako napolnjena kot v soboto 31. avgusta zvečer. Pa tudi čudovitega razpoloženja kot je bilo ta večer, Clevelandčani skoraj ne pomnijo. Dolgo so se pripravliali na to srečanje kot na nekaj izrednega, pa bilo je vse nad vsako pričakovanje. Med udeleženci je bil celo župan mesta Ralph Perk, ki je v počastitev zbora podelil prof. Kovačiču ključ mesta Cleveland.

Dobro pripravljen koncertni program je Gallus ob tako ugodnem razpoloženju dovršeno izvajal kot še nikoli. Vmes so se vrstili nagovori in pozdravi ter recitacije v treh koroških narečjih.

Gostovanje Gallusovega zbora iz Koroške v ZDA je imelo po splošnem pričanju velik pomen za goste in gostitelje. Poglobilo je zveze ameriških in kanadskih Slovencev z rojaki na Koroškem in poživilo njih zanimanje za življenje in težave na Koroškem. Posebno pa je enim in drugim dalo novega elana in zavest, da je vredno biti član slovenske skupnosti. Zlasti mladina je morda prvič v tako pristni obliki doživela bogastvo slovenske kulture in bo zato še bolj s ponosom priznavala, da so sicer Amerikanci, vendar slovenskega pokolenja.

POKLON SKOFU ROZMANU V LEMONTU

Precej utrujeni so pevci po sobotni prireditvi in družabnem večeru naslednje jutro nadaljevali pot proti Chicagu, kjer so popoldne imeli koncert v dvorani višje šole na Mt. Assisi v Lemontu.

Prenapolnjeno dvorano ljudi iz Lemonta, Chicaga in okolice je koroška pesem znova navdušila. Koncerta se je poleg avstrijskega konzula udeležil tudi zastopnik jugoslovanskega odposlanstva v Chicagu, kar je del občinstva sprejel na znanje z nezadovoljstvom. Do Gallusovega gostovanja v ZDA je namreč prišlo na povabilo clevelandskega zbora Korotan, ki ga sestavljajo predvsem novonaseljenci, to so tisti, ki so prišli v Ameriko po letu 1945. Ceprav je vse gostovanje potekalo v najlepši harmoniji in so se ga udeleževali ljudje različnega svetovnega nazora, je bilo nekaterim v Ljubljani nezaželeno. Tudi v Ameriki so nekatera društva odklonila sodelovanje v pripravljalnem odboru.

V Lemontu pri Chicagu je pokopan koroški rojak iz Smihela, ljubljanski škof dr. Gregor Rožman. Njegov grob so koroški pevci obiskali naslednji dan, tam pomolili in zapeli več koroških pesmi.

MED ROJAKI V KANADI

V četrtek večer so se Gallusovi pevci srečali v farni dvorani pri Sv. Vidu v Clevelandu na zabavni prireditvi, katero so pripravili gostom tamošnji starejši rojaki. Naslednji dan pa je avtobus koroške goste popeljal mimo mogočnih Niagarskih slapov v Kanado, kjer so jih s prav takim hrepenenjem pričakovali Slovenci iz Toronta in okolice. Tudi tam so naše pevce sprejela družine v goste. Mnogim Korošcem je bilo srečanje v Torontu najlepše, saj so se tam sešli z znanci iz Koroške. V soboto zvečer je bil koncert v novi dvorani cerkve Brezmadežne Marije, kljub utrujenosti pevcev je ob navdušenem razpoloženju tudi tukaj koncert uspel v veliko zadovoljstvo gostov in poslušalcev.

Zadnji dan, nedelja 8. septembra, je bil dan slovesa na slovenski pristavi, 60 km oddaljeni od Clevelanda. Okoli tri tisoč Slovencev se je tam zbralo in uživalo ob petju clevelandskega zbora Korotan, zborra ženske zveze, plesnih nastopih clevelandske mladine in zbora koroškega Gallusa. V trajen spomin na to srečanje so vsadili tudi lipo na tej pristavi.

Širite „Katoliški glas“

Novi vladni zakon o šolah

SOLSKA PODROČJA

Novost, ki jo uvaja novi šolski zakon, so šolska področja (distretti scolastici). Vsaka pokrajina bo na predlog deželnega odbora razdeljena na več šolskih področij. Razdelitev odobri šolsko ministrstvo.

Šolska področja bodo obsegala neko določeno ozemlje, ki ima svojstvene kulturne, gospodarske in socialne značilnosti. Vse šole na takem ozemlju (otroški vrtci, srednje šole in višje srednje šole) bodo tvorile šolsko področje. Tako področje sme obsegati največ sto tisoč prebivalcev, ne izjemoma do dve sto tisoč.

Vodstveni organ šolskega področja je *področni šolski svet* (Consiglio scolastico distrettuale). Tvori ga 36 članov, ki v svetu zastopajo vse glavne silnice prebivalstva na področju. Zato so njegovi člani takole razdeljeni: štiri člani volijo ravnatelj vseh šol na področju; šest zastopnikov volijo vsi šolniki (otroške vrtnarice, osnovnošolsko učiteljstvo, srednješolski profesorji); sedem članov volijo vsi starši, ki imajo otroke na kaki šoli področja; tri zastopnike imenujejo delavski sindikati; dva zastopnika imenujejo sindikalne organizacije avtonomskih delavcev; trije člani bodo kot zastopniki socialnih sil področja (delavska zbornica imenuje enega in dva pokrajinski svet); sedem članov izvolijo občine, ki spadajo pod šolsko področje.

Področni šolski svet izvoli izvršni odbor, ki ga tvori predsednik in štiri člani.

Področni šolski svet se izvoli za dobo treh let.

Kot je videti, bo sestava področnega šolskega sveta zelo pisana. To je namenoma, ker zakon hoče, naj bo področni svet odraz vseh socialnih, gospodarskih in kulturnih sil področja, kajti področni šolski svet bo imel važne naloge. Vsako leto bo moral do konca julija izdelati letni program za naslednje šolsko leto na svojem področju. Njegove pristojnosti bodo: izvenšolske in medšolske dejavnosti; zdravstvena in podporni dejavnosti; kulturne in športne dejavnosti. Poleg tega lahko stavi predloge šolskemu skrbniku glede vsega, kar se tiče izboljšanja šolstva na področju. Predloge lahko stavi tudi šolskemu ministru v zadevah, ki spadajo pod ministrsko pristojnost. Razpolaga s fondi, ki jih dežela daje za šolske podpore.

POKRAJINSKI SOLSKI SVET

Nadaljnji organ, ki ga predvideva novi šolski zakon, je *pokrajinski šolski svet* (Consiglio scolastico provinciale). V njegovo pristojnost so vključene vse šole v pokrajini razen univerz (otroški vrtci, osnovne šole, srednje šole vseh vrst). Sestava tega sveta je precej zamotana in tudi število izvoljenih svetovalcev ni določeno. Spreminja se z ozirom na število šolarjev, šolnikov in šol v pokrajini. Vsekakor so v pokrajinskem svetu izvoljeni zastopniki šolnikov vseh vrst šol (šolniki bodo imeli 50% vseh članov); dalje zastopniki neučencega osebja, staršev, sindikatov, občin, pokrajinski odbornik za šolstvo, zastopnik dežele, zastopnik šolskega upravnega osebja. Tako izvoljeni svet traja v svoji funkciji tri leta.

Njegovi organi so: predsednik, izvršni odbor in disciplinski sveti.

Izvršni odbor šteje osem članov; predseduje šolski skrbnik.

Disciplinski sveti so trije: za otroške vrtnice, za osnovne šole, za srednje šole. Vsak disciplinski svet ima štiri člane, eden je ravnatelj, trije so izmed šolskega osebja. Predseduje šolski skrbnik.

Iz določil zakona je razvideti, da bo pokrajinski šolski svet najvažnejši organ na šolskem področju, saj bo praktično imel v svoji pristojnosti skoro vse šolske

zadeve v pokrajini od načrtov za didaktično delovanje na šolah do graditve novih šol, od uporabe šolskih prostorov izven šolskega pouka, do nastavitve novih šolnikov in njih premestitev, od razpolaganja fondov za šole do disciplinskih postopkov glede šolnikov. Pokrajinski šolski svet pomeni v resnici prenos velikega dela šolskih kompetenc od dosedanjih šolskih oblasti na izvoljeni organ.

Končno naj omenimo, da vladni šolski zakon (čl. 34) določa, da se v tržaški in goriški pokrajini v okrožnih in pokrajinskih svetih pridruži ena četrtina izvoljenih zastopnikov slovenskim šolnikom in ena petina slovenskim staršem. Menda je to prvič, da rimska vlada v svojih dekretih upošteva slovensko manjšino in jo tudi imenuje.

Novi šolski dekreti ustanavljajo izvoljene šolske organe tudi na državni ravni, a o tem bomo pisali prihodnjic.

Nove knjige

V zadnjem času je izšlo več novih knjig, ki nanje opozarjamo naše bralce.

V Trstu je Mladika izdala zbornik *Draga 1973*. V zborniku so zbrana predavanja, ki so bila lansko leto v Dragi. Ker je bila tematika lanske Drage aktualna, saj je obravnavala temo »Družina in generacija«, so tudi predavanja še zmeraj aktualna.

Na Koroskem je Dom prosvete v Tinjah založil in izdal dve koristni knjigi. Prva je dr. Antona Trstenjaka *Stara in nova podoba družine*. V tej knjigi je avtor razširil svoje lansko predavanje v Dragi in ustvaril tako sodobno knjigo o družini v preteklosti in danes. Ker je dr. A. Trstenjak danes naš najboljši psiholog, so vse njegove knjige znanstveno na višku in obenem napisane v soglasju z naukom Cerkev. To je posebna odlika knjig dr. A. Trstenjaka v sedanjem času katoliških oporečnikov.

Druga knjiga, ki je izšla v Tinjah, je pa *Ko se poročata* dr. Stefana Steinerja. Ta avtor je strokovnjak za moralna vprašanja, saj predava moralno na ljubljanski bogoslovni fakulteti in veliko piše ter predava širom po Sloveniji. V svoji knjigi, ki ima podnaslov »Ljubezni in seks« obravnava vprašanje ljubezni in spolnega udejstvovanja.

O teh stvarih se danes veliko in tudi preveč piše in razpravlja, a velikokrat s popolnoma zgrešenimi pojmi. Stefan Steiner se v svoji knjigi približa omenjenim vprašanjem ne samo kot strokovnjak, temveč tudi kot teolog, ki upošteva danosti razodetja in cerkvenega nauka. In tega danes potrebujemo. Potrebno je kristjanom o teh vprašanjih govoriti po krščansko, kot je delal sv. Pavel v svojih pismih.

V Buenos Airesu je izšla 4. številka revije *Meddobje*, ki zaključuje 13. letnik, zato ima kazalo celega letnika. V tej številki *Meddobje* najdemo pesmi Fr. Papeža in VI. Kosa ter Karla Rakovca, esej o pesniškem jeziku Fr. Balantiča izpod peresa Fr. Papeža, razpravo dr. Alfonza Čuka Odtujitev modernega človeka in še marsikaj drugega.

Vse omenjene knjige se lahko naročijo tudi na upravi Katoliškega glasa.

Nezasedena škofija v Srbiji

Pravoslavna duhovščina v Srbiji se pritožuje, da je cela vrsta škofij nezasedenih, kar kaže, da cerkvene razmere v Srbiji niso urejene. To je namreč v veliko škodo verskemu življenju in ni v skladu s cerkvenim pravom, ki zahteva, da ima vsaka škofija svojega škofa.

Marijansko slavlje na Opčinah

V nedeljo, 8. septembra, smo imeli na Opčinah 26. marijansko slavlje. Znova se je pokazalo, kako se je to slavlje priljubilo ljudem. Ze zgodaj so prihajali od vseh strani. Mnogi so bili malo v zadregi, ker niso vedeli, kje je Marijanišče, a so kmalu zvedeli in se usmerili na senčati marijanski vrt. Tam je bil pripravljen oder z Marijino zastavo. V času zbiranja se je menjavalo petje. Prof. Beličič je z umetniško besedo spregovoril o Mariji, naši učiteljici, vodnici in tolažnici.

Malo pred peto uro je prišel g. nadškof in zvrstili smo se v sprevod. Ob križu nadškof, potem skavti in skavtinje in nato vsi ostali. Ves čas smo molili rožni venec po namenih svetega leta.

Prostor za cerkvijo se je čisto napolnil, nato je prišla med nas Marija. Fantje so jo prinesli iz cerkve.

Gospod nadškof je v govoru razložil pomen svetega leta. Nato so sledile izvirne prošnje vernikov: skavti in skavtinje so Bogu izpovedali svoje prošnje, katerim smo se vsi pridružili.

Sledilo je darovanje za potresence na Kozjanskem. Mariborski škof dr. Maksimiljan Držičnik je sprejemal darove posameznih župnij in se zahvaljeval.

Veliko ljudi je prejelo sv. objajilo, gotovo nad tisoč. Ob koncu smo pospremili Marijin kip znova v cerkev. Se dolgo so donele Marijine pesmi v cerkvi.

Veseli smo, da je Marijino slavlje zelo uspelo. Udeležba je bila večja kot lani. K uspehu so mnogo pripomogli Openci, ki so pomagali pri pripravi praznika. Openski pevski zbor je podpiral ljudsko petje in tudi sam zapel več zbornih pesmi.

Hvaležni smo za sodelovanje skavtom in skavtinjam, ki so vnesli v marijansko slavlje nekaj novosti, ki smo jih z veseljem pozdravili.

Hvala vsem, ki so se za letošnji marijanski praznik trudili.

Z. S.

Studijski dnevi Slovenskega kulturnega kluba v Dragi

Dne 10. t. m. se je začel v Dragi tečaj o marksizmu, ki ga je priredil SKK iz Trsta. Tečaj je trajal 3 dni. Udeležilo se ga je precejšnje število mladih ljudi, ki so z zanimanjem sledili predavanjem in tu pa tam tudi kaj vprašali. Predaval je g. Franček Križnik, duhovnik, ki študira marksistično filozofijo v Münchenu.

Predavatelj je skušal v vrsti krajših

predavanj zajeti razvoj marksistične misli od začetka do danes. S filozofskega vidika je prikazal zlasti zgodovinske vzroke nastanka marksizma, njegove ontološke temelje, njegov odnos do religije in morale.

Namen tečaja je na dlani: danes, ko se skoraj na vsakem koraku srečujemo z ljudmi, organizacijami pa tudi z državami, ki se sklicujejo na marksizem, je čutili potrebo, da se marksizem obravnava na količkaj resen, »znanstven« način. To je bil namen tečaja, ki mislimo, da je tudi uspelo.

Vse tri dni je med udeleženci vladalo prijetno vzdušje. Dejstvo, da so si morali sami kuhati in pospravljati, je prav gotovo pripomoglo k temu, da je prišlo do pravega skupinskega življenja.

Tečaj se je zaključil z daritvijo sv. maše ob temi socialne pravičnosti.

Poroka pri Sv. Ivanu v Trstu

V soboto, 14. t. m. sta sklenila v svetovivanski cerkvi v Trstu dosmrtno zakonsko zvestobo g. Duško Kovač, iz Sv. Križa pri Trstu, in gdč. Rozana Vatta, od Sv. Ivana v Trstu, oba iz vernih in zavednih družin. Svetovivanski slovenski dušni pastir in svetokriški župnik jima iz srca želita, da bi bila srečna na novi življenjski poti!

Bazovica

Vatikanski list L'Osservatore Romano poroča, da je sv. oče preteklo sredo, 11. septembra, pri skupni audienzi v Castelgandolfo sprejel med drugimi skupino romarjev iz Bazovice.

Pavel VI. je obiskal kraje sv. Tomaža Akvinskega

Pred 700 leti je umrl veliki bogoslovni učenjak sv. Tomaž Akvinski. V spomin na tega izrednega moža so bile že razne prireditve, med drugim mednarodni kongres v Rimu, na katerem so proučevali Tomaževo znanstveno delo in njegov vpliv na današnjo bogoslovno znanost.

V soboto, 14. septembra, pa je sveti oče Pavel VI. obiskal opatijo Fossanova, v kateri je sv. Tomaž umrl, ko je bil na poti v Lion, kjer naj bi se udeležil vesoljnega cerkvenega zbora. Potem je sv. oče obiskal kraj Aquino, po katerem se Tomaževa rodbina imenuje, in končno še Roccasecca, kraj svetnikovskega rojstva. Sv. oče je potoval s helikopterjem.

ZDRUŽENJE SLOVENSkih SPORTNIH DRUSTEV V ITALIJI 50 LET USTANOVITVE ZDRUŽENJA SLOVENSkih SPORTNIH DRUSTEV V ITALIJI 1924 - 1974

ZAKLJUČNA SLAVNOST V SOVODNJAH OB SOCI

PROGRAM:

petek, 4. oktobra 1974

ob 16. uri: štart štirih štafet iz Rezijske, Tolmina, Pirana in Trsta

sobota, 5. oktobra 1974

ob 19. uri: prihod štafet - pozdravni govor - nastop tržaškega partizanskega pevskega zbora
ob 20. uri: nočna štafeta

nedelja, 6. oktobra 1974

ob 9. uri: turnir v odbojki - balinarski turnir v Doberdolu
ob 16. uri: akademija - nastopajo: folklorna skupina »Sovodnjec« iz Sovodnj - folklorna skupina »Dom« iz Gorice - TVD »Partizan« Maribor - kotalkarji SD »Polet« Opčine

Oba večera prosta zabava s plesom

V kraljestvu Kanina

Noč smo prespali pri sorodnikih v Tolminu in naslednje jutro je obetalo krasen dan. Ze zgodaj smo se z avtobusom odpeljali naprej do Bovca. Z veseljem smo opazovali razliko med nekdanjimi kobarškimi in bovškimi vasicami in pa sedanjimi. Naše ljudstvo ni samo verno, temveč tudi delavno. Hišice prenovljene, čedne in čiste, na vseh oknih rože, vrtovi in polja obdelani, ljudje čedno oblečeni. Plače res niso visoke, a vsi delajo, sami židajo in popravljajo, izredno so iznajdljivi, da dobijo čas za vse.

V Bovcu smo izstopili in se napotili proti novi vzpenjači, ki že sama zasluzi, da si jo človek ogleda. Kaj vse zmore človeška roka! Zdelo se nam je, da smo

v velikanski garaži in da čaka v tem prostoru nad sto ličnih rdečih jajčastih avtomobilčkov, da prepeljejo potnike v sončne višave, kjer v zadnjem postajališču čaka enako število kabin, da potnike prepeljejo spet v dolino.

V polni turistični sezoni, zlasti še ob nedeljah, se premika po tej zračni poti kar 250 kabin. V vsaki je prostora za štiri osebe. Kabina se odpre v sredi, kakor da bi kdo prerezal jajce na polovico. Na oblazinjenih sedčjih se človek prijetno počuti in v polurni vožnji si lahko ogleda gozdove pod seboj, oddaljene vasice in samotne domačije in polja, Sočo, ki hiti iz gorskega objema v objem morja. Na dveh vmesnih postajališčih kabina od-

brzi preko ploščadi naprej v gorske višave. Sedaj so okrog nas le mogočni skaldi skalnatih gora. Tu pa tam so v kotanjah še zadnje zaplate snega, vmes tanke proge gorskega mahu in pritlikave trave.

Na vrhu izstopimo. Hotel nas ne zanima, požegnemo se naprej proti vrhu. Še markacijo steze prezremo, saj je vrh tik nad nami, kdo bi se zmenil za stezo. V desetih minutah pa bomo na vrhu. Pa ni bilo tako. Če bi ne bilo v nas dovolj trmaste vztrajnosti, bi omagali. Tako pa smo nadaljevali pot, premagali prvi sklad narezanih skal, drugi, tretji, a vrh se nam je oddaljeval kot privid. Nikjer sence niti za klobuk, kakor je rekel petnajstletni Iztok, ki ga je strašno mučila žeja. Seveda je bil on prvi na vrhu. Menda smo čez skale plezali več kot uro časa.

Končno smo le dosegli vrh, a na žalost

ni bil vrh, ampak le gorsko sedlo. Zadoljlni smo bili tudi s tem, saj se nam je odprl tudi od tu čudovit razgled na naše Julijske Alpe. Strmeli smo v to čudežno lepoto in pozabili ne samo na jed, temveč tudi na pijačo. Viš, Montaž, zadaj Jalovec, na levi Dobrač in v ozadju naš mogočni Triglav. Še ena prostrana kotlina in še en greben nas je ločil od Nevejskega sedla in snežišča nad njim.

Visoko pod nebesnim svodom so se prikazale črne ptice in se v jatah spustile na skalnate grebene. Čas je bliskovito bežal in morali smo na povratno pot. Sedaj smo bili pametnejši, poiskali smo označeno stezo in z neverjetno lahkoto dosegli hotel Prestreljenik pri žičnici.

To je lepa moderna stavba, ki pa ni še dokončana. Steklene stene nudijo potnikom krasen razgled v dolino. Tu so bili turisti vseh narodnosti, Nemci, Ita-

Zgonik

Domači praznik v Repniču - v soboto, 7. septembra je tudi letos lepo uspelo. Napovedani tek Zgonik-Repnič je bil sicer »prenesen« na praznik sv. Mihaela (nedelja 29. septembra) zaradi nepredvidenih težav. — Na tipično kraškem dvorišču je pred starodavno veliko sliko Brezmadežne maševal in navduševal za vero g. Stanke Poderžaj, misijonar iz Indije. — Po maši pa je mladi ansambel »Veseli fantje iz Steverjana« kar presenetil navzoče z lepim in preprostim izvajanjem glasbe, petja in smešnic. — Gospod misijonar je nato v enournem prikazovanju lastnih diapozitivov razložil svoje res ogromno misijonsko delovanje med revnim indijskim ljudstvom. Bog ga živi in podpiraj! Pa tudi mi!

Po minisrečolovu je zaigral še ansambel, nakar smo si ob veseli zakuski rekli: Na svidenje drugo leto!

Sv. Mihael nadangel je naš farni patron. V soboto, 28. in v nedeljo, 29. septembra ga bomo skušali dostojno in veselo praznovati z vrsto lepih in koristnih reči.

Iz Slovenije

Nova gledališka sezona PDG iz Nove Gorice

V petek, 13. septembra je Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice pričelo novo gledališko sezono z uprizoritvijo dramatisirane Cankarjeve novele »Hlapec Jernej in njegova pravica«. Delo je odlično režiral Jože Babič, ki ga je tudi odrosko priredil, naslovno vlogo pa je imel kot gost Stane Raztresen, član Stalnega slovenskega gledališča iz Trsta. Raztresen je ustvaril lep in doživet lik hlapca Jerneja, ki je zadobil prave dimenzije predvsem v drugem delu predstave. V celoti je predstava uspela, še posebej pa je zablestela v prizoru na Dunaju in v pogovoru hlapca Jerneja z župnikom v cerkvi. K uspehu sta pripomogli domiselna scena Vladimirja Rijavca in glasbena oprema Franca Lampreta.

Skratka, lepa predstava. Zeleli bi, da bi Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice gostovalo z njo tudi pri nas v zamejstvu.

Slavje v Novi Gorici

Preteklo nedeljo so za občinski praznik imeli v Novi Gorici vrsto proslav. Predvsem naj omenimo, da so v mestnem parku odkrili spomenik pisatelju Francetu Bevku. Spomenik je iz bronu in predstavlja Bevka, stoječega v naravni pozi. Spomenik je delo umetnika Borisa Kalina.

Isti dan so v Anhovem prerezali trak na novem mostu, ki veže anhovsko cementarno z državno cesto preko Soče. Nedaleč od novega mostu je še prejšnji most, ki služi cementarni in tudi javnemu prometu. Novi most bo služil samo za potrebe cementarne. Kajti začeli so graditi novo cementarno, ki bi morala podvojiti izdelavo cementsa v tej naši največji cementarni. V anhovskem kolektivu je zaposlenih nad tisoč delavcev.

Nova cerkev v Ljubljani

Kot poroča Družina, so v Ljubljani na praznik Marijinega rojstva posvetili novo cerkev v Kosezah, novem predmestju Ljubljane. Ta del Ljubljane raste na vso moč in šteje sedaj okrog 12 tisoč prebivalcev. Imeli so samo majhno podružno cerkev, sedaj pa imajo novo veliko moderno cerkev, ki ustreza vsem liturgičnim predpisom in je tudi istočasno cerkvena umetnina, ki bo delala čast Ljubljani še v prihodnjih stoletjih, podobno kot stolnica ali Križanke.

Kdaj bodo v Novi Gorici prišli do nove moderne cerkve, ki bo mestu v okras in spomenik cerkvene umetnosti v prihodnjih časih? Mesto brez cerkve je mesto brez duše. In to je Nova Gorica — spomenik sodobne slovenske potrošniške družbe.

lijani, Srbi in Hrvati, morda še najmanj Slovencev. Te smo srečali v večjem številu le na gorskem grebenu, znamenje, da smo Slovenci najbolj dovezetni za gorsko lepoto.

Pot navzdol je bila malce srhljiva, posebno še na vmesnih postajah, ko se zdi, da bo kabina zgrmela s ploščadi v globino in se raztreščila z nami vred. Šele, ko smo že stopali po trdih tleh, smo zapazili na drugi strani voznega listka napis: Zavarujte sebe, svojo družino in premoženje pri zavarovalnici »Sava«! Nasmešili smo se in zahvalili Boga, da je vse srečno poteklo.

Kdor želi brez velikega truda doseči mogočne sklade Kaninskega pogorja, naj le obišče Bovec in nova žičnica ga bo v pol ure pripeljala v kraljestvo skalnatih gora.

Pred novim šolskim letom

Dne 1. oktobra se bo začelo novo šolsko leto na vseh šolah v Italiji. V uradnem listu (Gazzetta Ufficiale) so izšli poverljivi dekreti, ki jih je vlada pripravila o preureditvi italijanske šole in ki o njih pišemo tudi v našem listu. Zato bodo prihodnje šolsko leto starši poklicani ne samo, naj otroke vpišejo v šolo, temveč naj tudi pomagajo voditi šolo. Gotovo bo v ta namen potrebno ne samo pisati, ampak tudi govoriti našim staršem in jim boljše razložiti vsebino in pomen novih zakonov, da ne bo ostalo vse pri starem in še bolj, da ne bo postala šola bojno polje politike. Menimo, da je to posebno važno za naše slovenske šole.

Svetoletno romanje na Barbano

Izredno lep dan je privabil nad tisoč slovenskih romarjev iz Goriške in Tržaške k Mariji na Barbano. S Tržaške so bile skupine iz župnij Rojan, Prosek in Sv. Križa; z Goriške pa Steverjan, Podgora, Standerž, Sovodnje, Gabrje-Vrh, Rupa-Peč, Doberdob, Devin, Sempolaj in Gorica. Ob polni cerkvi je bilo najprej spokorno bogoslužje, ki ga je vodil lazarist Ciril Čarja, nato pa somaševana sv. maša. 13 duhovnikov, ki jo je vodil devinski dekan msgr. Ivan Kretič. K popoldanski službi božji je prišel tudi g. nadškof msgr. Cocolin, ki je romarjem tudi spregovoril. P. Evgen Ketiš, misijonar iz Togo v Afriki, pa je ob sklepu pokazal še film iz življenja misijonov v afriški državi Togo.

Lep dan, velika množica romarjev, mogočno ljudsko petje in bratska vzajemnost so dale še poseben poudarek temu svetovetnemu slavlju, da smo se romarji polni novega ognja vrnili na svoje domove.

Pevma

Umril je Ivan Perat

V Pevmi smo v soboto 14. septembra pokopali nekdanjega dolgoletnega cerkovnika Ivana Perata. Doma je bil z Livka pri Kobaridu, kjer se je rodil leta 1900. Kot mlad fant je odšel iskati dela in kruha v Francijo. Ustavil se je v Alzaciji in si tam dobil tudi ženo. Ko se je naveličal tujine, je leta 1936 prišel domov in v Pevmi vzel v najem gostilno, ki jo

je vodil skupaj z ženo. Istočasno se je ta zaposlila kot postrežnica na domači šoli. Po ženini smrti je on opravljal nekaj časa to delo, dokler ga ni prevzela njegova druga žena, Viktorija. Ker je bil iskreno veren, je rad pomagal tudi v cerkvi pri službi božji, dokler je mogel. Toda pred štirimi leti ga je zadela kap in je moral pustiti sleherni delo. Ko je še žena stopila v pokoj, se je s hčerko Marizo, ki je učiteljica na slovenski šoli, preselil v mesto.

Pred dobrim mesecem so se pojavile nove bolezenske motnje. Morali so ga operirati zaradi kamnov. Toda njegovo srce je bilo že preveč ošibelo. V petek zjutraj je odšel k Bogu, v katerega je trdno veroval in upal. Počiva na pokopališču v Pevmi ob svoji prvi ženi.

Bog mu daj večni pokoj, ženi in hčerki Marizi naše sožalje.

Popravniki izpiti na goriških srednjih šolah

Na nižji srednji šoli Ivan Trinko so bili izidi popravnih izpitov naslednji:

I. A - Izdelali so: Italo Čadež, Robert Costantini, Jožef Feri, Lojze Marega, Ivo Tomšič. Dva dijaka sta bila zavrnjena.

I. B - Izdelali so: Boris Cotič, Hadrijan Frandolič, Klavdij Komic, Darij Leban, Marko Markočič, Boris Mermolja.

I. C - Izdelali so: Mavra Bensa, Laura Brainik, Mirijam Ipavec, Damijana Kopal, Cinzia Lavrenčič, Neva Tommasi.

I. D - Izdelala je: Daniela Lavrenčič.

II. A Izdelali so: Ivan Colja, Fabij Devetak, Klavdij Grilj, Klavdij Maligoj, Edvard Marušič, Franko Terpin, Klavdij Vižintin, Lucijan Vižintin. Dva dijaka sta bila zavrnjena; en dijak je bil odsoten.

II. B - Izdelali so: Ivan Bertolini, Edvard Budal, Franko Fajt, Konrad Lupin, Alojzij Makuc, Robert Marušič, Peter Rjavac, Rihard Rusijan, Rudolf Cotič. En dijak je bil zavrnjen.

II. C - Izdelale so: Luciana Culot, Danila Humar, Marija Gergolet, Luciana Komic, Lučka Lukežič, Lavra Martin, Mirjam Vescovi, Ivana Vogrič.

II. D - Izdelale so: Darija Marušič, Savina Mikluš, Glorija Nikolavčič, Dolores Tomšič, Katja Cotič.

Na gimnaziji-liceju Primož Trubar so izdelali:

4. g. - Jordan Ferletič in Irena Prinčič.
5. g. - Albert Devetak in Eleonora Culot.
2. l. - Gabrijel Ferfolja.

Na učiteljski S. Gregorčič so izdelali:
1. uč. - Jasna Kompara, Rafael Butkovič.
Dva kandidata sta bila zavrnjena.
2. uč. - Marko Jarc, Eleonora Pahor.

Glasbena šola ZSKP

Lansko leto je Zveza slov. kat. prosvete v Gorici poskusila s poukom glasbe. Odprla je tri centre, v Doberdobo, Standeržu in Gorici. Poučevali so strokovni profesorji glasbe klavir in harmoniko. Uspeh je bil zelo zadovoljiv. Vpisalo se je nad 40 gojencev različnih starosti, ki so celo leto vestno obiskovali pouk. Nekateri so dosegli prav odlične uspehe. Ob koncu leta v mesecu juniju so nastopili tudi javno, vsaka šola zase.

Zaradi vzpodbudnega začetka se bo v prihodnjem šolskem letu pouk nadaljeval tako v Doberdobo kot v Standeržo in Gorici. Pridružil se bo tudi Steverjan, kjer je tamkajšnje društvo F.B. Sedej sklenilo, da podpre pobudo ZSKP.

V novem šolskem letu se bo pouk vršil v župnijskih mladinskih domovih v Doberdobo, Standeržu in Steverjanu, v Gorici pa v domu Brezmadežne na Placuti kot lansko leto.

Starši, ki želijo vpisati otroke v to glasbeno šolo, naj se zglasijo pri omenjenih centrih, v Gorici pa pri prof. Lojzki Bratuževi, via Ugo Foscolo 16, tel. 89772.

★ ZA KMETOVALCE ★

Poziv kmetov EGS o cenah kmetijskih pridelkov

Pokrajinska Zveza neposrednih obdelovalcev v Trstu obvešča, da so bila 16. septembra 1974 po vseh državah Evropske gospodarske skupnosti protestna zborovanja kmetov zaradi velike krize v kateri se nahaja kmetijstvo.

Kmetje se pritožujejo proti naraščajoči draginji umetnih gnojil, goriva, kmetijskih strojev in nizkim cenam, ki jih imajo njihovi pridelki.

Vsederžavna Zveza neposrednih obdelovalcev in ostala evropska združenja zahtevajo podražitev kmetijskih pridelkov pri proizvajalcu za 8%. Zahtevajo naj evropska skupnost neposredno pomaga kmetom z ugodnimi dolgoročnimi posojili in s prispevki za nakup gnojil, strojev, za postavitev novih namakalnih sredstev ter za posodobitve kmetijskih gospodarskih struktur. Zato pozivajo politične sile naj podprejo pravilne zahteve za katere se potegujejo Organizacije kmetijskih proizvajalcev v Evropi.

Slovenika se je podaljšala

Preteklo nedeljo so slovesno izročili prometu nov odsek slovenske avtomobilske ceste in sicer tistega od Postojne do Razdrtega. Novi odsek je dolg skoro 9 km. Tako je sedaj mogoče potovati po moderni avtomobilski cesti od Vrhnik do Razdrtega. Cesto je zgradilo podjetje Primorje. Rok za izročitev odseka ceste so prekozarili za en mesec, to pa zaradi nepredvidenih ovir na močvirnatem ozemlju.

Ze to jesen bodo začeli graditi nov odsek iste ceste, od Razdrtega do Senožec. Ta odsek bo zahtevnejši v toliko, da bodo morali zgraditi več kot pol km dolg predor; v ostalem bo pa lažje, ker bo cesta potekala po trdem kraškem ozemlju. Računajo, da bodo za cesto od Razdrtega do Senožec rabili dve leti.

Na avtomobilski cesti Razdrto-Vrhnika je cestnina. Srednje veliki avtomobili plačajo 14 din.

★

LJUBLJANSKA TV

Spored od 22. do 28. septembra 1974

Nedelja: 18.20 Hiša, celovečerni film. 20.25 Tedenski zunanepolitični komentar. 20.35 Večer z igralcem. 21.35 Mesta: Kragujevac. 22.00 Sportni pregled.

Ponedeljek: 18.15 Obzornik. 18.30 Po neznanu Delti, barvni film. 19.00 Mladi na obali, barvna oddaja za JRT. 19.30 Šola in starši, aktualna oddaja. 20.40 L. N. Tolstoj: Moč teme, I. del predstave SG Trst.

Torek: 18.35 Oj lepo je res na deželi, otroški spored. 18.55 Pojavi na Krasu: Kamnite oblike. 19.15 Koncert orkestra glasbene matice iz Trsta. 20.35 Izplačilna vrsta, oddaja TV Beograd. 21.05 Ob tednu boja proti TBC. 21.20 M. del la Roche: Whiteoaki z Jalne, barvna TV nadaljevanje. Sreda: 18.25 Družina Smola, barvni film. 19.00 Glasbena oddaja. 19.20 Od zore do mraka. 20.40 Slepac, celovečerni film.

Četrtek: 18.20 Svet v vojni, serijski film. 19.15 Glasbena oddaja. 20.40 Benz: Ura nemščine, barvna TV nadaljevanje. 21.35

SLOVENSKA DEMOKRATSKA ZVEZA

v a b i

svoje volivce iz petih mestnih četrti (severni del — Placuta, Sv. Rok - Sv. Ana, Center mesta, Stražice, Rojce), da se udeležijo sestanka, na katerem bo razprava o novoustanovljenih krajevnih svetih v goriški občini in izbira predstavnikov za posamezne svete.

Sestanek bo v sredo 25. septembra ob 20.30 v prostorih Katoliškega doma, drevored XX. Septembra 85.

Četrtekovi razgledi: Čas, misel in akcija. 22.05 Likovni nokturno: Franc Novinc, barvna oddaja.

Petek: 18.30 Mačke, oddaja iz serije Bistrootki. 19.05 Spoznavajmo glasbo Srednjega vzhoda, barvna oddaja. 19.25 TV. kažipot. 20.45 Bulvar, celovečerni film.

Sobota: 16.15 Košarka: Slovenija - Srbija. 18.15 Disneyev svet, barvni film. 19.15 Kaj počnemo ob nedeljah. 20.40 Don Juan, zabavno glasbena oddaja. 21.35 Columbo, serijski barvni film.

RADIO TRST A

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 22.45.

Dejstva in mnenja: 14.30 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored od 22. do 28. septembra 1974

Nedelja: 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 10.15 Poslušali boste, od nedelje do nedelje na našem valu. 11.15 Mladinski oder »Monika potuje na Madagaskar«. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 13.45 Glasba po željah. 15.45 »Glas in tišina«. Radijska drama. 19.00 Znani motivi. 19.30 Sodobni sound. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Praktika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 22.10 Sodobna glasba.

Ponedeljek: 11.35 Opoldne z vami, zanimivosti in glasba za poslušavke. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Album Čajkovskega. Simfonijski št. 5 v e molu. 19.15 Odvetnik za vsakogar, pravna, socialna in davčna posvetovalnica. 20.35 Slovenski razgledi: Tolminski upor v dokumentih goriškega arhiva. 22.15 Klasični ameriške lahke glasbe.

Torek: 11.35 Pratika, prazniki in obletnice. 12.50 Medigra za glasbila s klaviruro. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Komorni koncert. 19.00 Trst v prozi Borisa Pahorja. 19.15 Za najmlajše: Tisoč in ena noč »Zgodba o bagdadskem brivcu«. 20.35 Bedrich Smetana: Dalibor, opera v treh dejanjih.

Sreda: 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Koncerti v sodelovanju z deželnimi glasbenimi ustanovami. 19.10 Higiena in zdravje. 19.20 Zbori in folklor. 20.35 Simfonični koncert. 20.45 Za vašo knjižno polico. 21.40 Motivi iz filmov in glasbenih komedij.

Četrtek: 11.35 Slovenski razgledi: Tolminski upor v dokumentih goriškega arhiva. 11.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 V ljudskem tonu. 19.10 Svetovni popotniki (13). 19.25 Za najmlajše: pravljica, pemi in glasba. 20.35 »Obračun«. Radijska drama. 21.35 Skladbe davnih dob.

Petek: 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Deželni koncertisti pred orkestrom. 18.55 Neopazni motivi. 19.10 Na počitnice.

Sobota: 11.35 Poslušajmo spet, izbor iz tedenskih sporedov. 15.45 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Komorne skladbe deželnih avtorjev. 19.10 Mala enciklopedija dovtipov. 19.25 Revija zborovskega petja. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Danes grofje Celjski in nikdar več«. 21.30 Vaše popevke.

ZAHVALA

Po dolgi bolezni nas je zapustil dragi mož in oče

IVAN PERAT

Iskreno se zahvaljujemo gg. dr. Kazimirju Humarju, Stanku Premrlu, župniku v Pevmi ter patru Cirilu, nadalje zdravniškemu osebju, posebno dr. Bernardu Spacapanu, darovalcem cvetja ter vsem, ki so nam stali ob strani v dneh žalosti.

Gorica - Livek, 13. septembra 1974

Zena Viktorija, hči Mariza ter sestri Antonija in Anica

OBVESTILA

Pokrajinski turistični urad obvešča namodaljalce sob naj prijavijo število sob ali stanovanj, njihovo opremo in cene za leto 1975. Za prijavo so na razpolago posebne tiskovine, ki jih zainteresirani dobijo na pokrajinskem turističnem uradu v Gorici, ul. Mazzini, 20. Rok za prijave je do 30. septembra 1974.

Razstava avstrijskih umetnikov. Na pobudo goriške občine bodo v Gorici odprli razstavo avstrijskih slikarjev. Odprtje razstave bo v četrtek, 19. septembra v razstavnih prostorih v ulici Cadorna.

Razstava bo odprta do konca meseca.

DAROVI

Za Katoliški dom: U.Z. 6.000; N.N. 10.000; C. E. 10.000; v spomin pok. Pavle Kavčič darujejo sestre 10.000; Marijina družba 10.000; N.N. 2.000; N.N. 2.000; N.N. 2.000; Bremeč Stefanija 2.000; N.N. 1.000; N.N. 1.000; N.N. 1.000 lir.

Ob drugi obletnici smrti Nade darujejo sin Janko, sestre in brat po 3.000 lir za Zavod sv. Družine, za Alojzijevišče in za cerkev sv. Ivana.

F. B. daruje po 10.000 lir za Zavod sv. Družine in za Alojzijevišče.

Družina Sturm namesto cvetja na grob Ivana Perat daruje po 15.000 lir za Zavod sv. Družine in za Alojzijevišče.

Družina Kozman iz Trsta v počastitev pok. Zofije Mazora daruje za Zavod sv. Družine 10.000 lir.

Pavla Klanjšček daruje za misijonarja Tomazina 1.500 lir.

Za števerjansko cerkev: hči Dragica v spomin mame Lidije Klanjšček daruje 10.000; N. N. 30.000 lir.

Za slovenske misijonarje daruje Vera namesto cvetja na grob Ivana Perat 5.000.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

»Septembrski praznik« v Doberdobo

Letošnji »Septembrski praznik«, ki je v Doberdobo postal že tradicija, je dokazal, da se naši ljudje radi zbirajo na takih domačih srečanjih, kjer je domiselno poskrbljeno za zdravo razvedrilo in se more človek v miru pogovoriti s starimi prijatelji in znanci ob pristni domači kapljici in dobrem prigrizku. Kljub temu da je bilo takih in podobnih prireditev vse poletje na pretek v vsej naši okolici v zamejstvu, je bil tudi tokrat obisk nad vsako pričakovanje zelo lep. Naše ljudi pač še zmeraj privablja domača pesem, lepo pripravljen program in prijetna domača družba.

Nemala zasluga gre seveda požrtvovalnim članom domačega društva »Hrast« pod vodstvom izkušnega predsednika Romana Lavrenčiča, ki so si dali veliko opraviti že dolgo pred praznikom z organizacijo programa in pripravo prostora. Veliko je pripomoglo tudi vreme, ki je bilo tako, da si boljšega nismo mogli želiti. Oba dneva sta bila sončna, a brez tiste vročine, ki nas je hudo mučila nekaj dni v mesecu avgustu, pač pa je bilo ozračje ravno primerno toplo, tako da je bilo prijetno še pozno v noč, ko je šel program h koncu.

Tokrat so si prireditelji praznik zamislili tako, da naj bi trajal dva dni: v soboto 14. in nedeljo 15. septembra. Osrednja točka naj bi bilo gostovanje ansambla Ottavia Brajka iz Izole v nedeljo, poleg tega je bil na programu za oba dneva turnir v odbojki med 4 ženskim ekipami, tekmovanje v »briškoli«, vlečenje vrvi, humoristični program in prosta zabava.

V soboto zvečer ob sedmih smo najprej sledili napeti igri v odbojki: pomeril se je »Kontovela« s Kontovela in »Libertas« iz Krmina, nato pa U.S. »Azzurra« iz Gorice in domači »Hrast«. Zmagali sta ekipi »Kontovela« in »Azzurra«. Nato so se številni gostje zavrteli ob prijetnih zvokih narodno-zabavne glasbe ansambla »Igo Radovič« z Nabrežine. Če smemo soditi po povpraševanju, potem moramo reči, da so organizatorji postregli z dobro,

pristno domačo kapljico in okusnimi klobasami in piščanci na žaru. Tako je zabava trajala v vedrem vzdušju do polnoči, medtem ko so se številne dvojice preskušale v tekmi »briškole« v dvorani. Prvo nagrado, dva lepa »pršuta« je odnesla skupina iz Martinščine.

V nedeljo se je program začel že popoldne ob 4^h s finalnimi tekmami v odbojki: za tretje mesto so se pomerila dekleta domačega »Hrasta« in »Libertas« iz Krmina, žal so nas domača dekleta tudi tokrat razočarala in ostala tako na zadnjem mestu. Nato sta tekmovali še ekipi »Kontovela« in »Azzurra«, prvo mesto so odnesla dekleta »Kontovela«.

Sledila je podelitev nagradnih pokalov in plakete. V imenu občinske uprave je podal pokal za 1. mesto, dar občinske uprave, podžupan Černec Karlo. Pokrajinska svetovalka gdč. Marija Ferletič je podala pokal za 2. mesto, dar pokrajinske uprave, predsednik Roman Lavrenčič pa plaketo in pokal za 3. in 4. mesto, dar domačega društva »Hrast«.

Nato se je pričel program Ottavia Brajka iz Izole in njegovega ansambla, ki je navzoče prijetno zabaval z vokalnim programom, nato pa še s plesno glasbo tja do polnoči. Vmes je točke povezoval humorist, ki je poskrbel za smeh in dobro voljo. Med prvimi odmorji pa je bilo na vrsti kot posebna privlačna točka še vlečenje vrvi, v čemer so se pomerile najprej ženske, nato pa še moštvi poročenih in samskih moških. Zmagovalci so odnesli nekaj lepih nagrad »za pod zob«, poročeni moški pa še pokal, dar društva »Hrast«.

Okrog polnoči se je prireditev zaključila in vsi so odhajali zadovoljni, da so imeli spet priliko preživeti nekaj lepih uric v prijetni domači družbi.

Društvo »Hrast« se želi še enkrat najlepše zahvaliti Ottaviju Brajku iz Izole in njegovemu ansamblu, ki je rad ustregel naši prošnji ter nas tako lepo zabaval nekaj ur, pa tudi vsem spoštovanim gostom, ki so nas razveselili s svojim obiskom na prazniku.